

## Észrevételek

### A JAVASLATOK A TANÁRKÉPZÉS UTOLSÓ, GYAKORLATI FÉLÉVÉVEL KAPCSOLATOS SZAKMAI ÉS GYAKORLATI KÉRDÉSEKRŐL c. anyaghoz

1. Mindenekelőtt örömmel kívánok hangot adni, hogy a tanárképzés gyakorlati félévével kapcsolatos anyag elkészült, és a munkacsoport alaposan körüljárva a kérdést sok fontos javaslatot megfogalmazott. Üdvözlendőnek tartom, hogy az anyag szakmai vitára lett bocsátva.
2. A következőkben a problémákra koncentrálok. Olyanokra is kitérve, amelyekre az anyag is utal, de fontosnak látom még erőteljesebben hangsúlyozni azokat, és olyanokra is, amelyeket éppen a *Javaslat* 'hoz létre'.
3. A fő problémának azt látom, hogy nem fogalmazódik meg a *Javaslatban*, hogy a tanárképzés utolsó, gyakorlati félévének kérdéseit a tanárképzés, illetve a pedagóguspálya egészét átfogó koncepció, végiggondolt szakpolitika (policy) keretében lehet, szükséges érdemileg tárgyalni. Hiszen mindazok a funkciók, feladatok, együttműködések megvalósítása, amelyek a nevezett félév működtetését, a tanárképzésbe való beépülését, és egyúttal a képzés megújítását célozzák, csak a rendszer többi elemének a figyelembe vételével és azok kölcsönhatásainak a mérlegelésével történhet. Annál is inkább, mert az oktatás húzóágazata /lehet/ a magyar gazdaságnak, de ehhez magas minőségi követelmények és ezzel arányos bérezés és megbecsülés szükségesek. Részletes kifejtés nélkül csak jelezni szeretném, hogy többek között azt is tervezni kell/ene/, hogyan lehet átképezni más területekre azokat a pedagógusokat, akik nem tudnak eleget tenni az elvárásoknak.
4. A szakmai vita még le sem zárult, de már késésben vagyunk az anyaggal, a javasolt intézkedésekkel. Késésben azért, mert a MA szintű tanárképzés levelezős formában már 2008. szeptemberétől elindult, s az ebben a képzésben résztvevő hallgatók – akik az első pedagógusi szakképzettségüket szerzik – számára is ugyanaz a követelmény. (*Javaslat* 13.) Nyilván jóval nagyobb azoknak a hallgatóknak a száma, akik második pedagógiai szakképzettségüket szerzik meg, akiknél nem a 30 kredit a követelmény, de az ő esetükben is szerencsés lenne, ha már az új rendbe tudnának beilleszkedni, ha jól felkészített gyakorlatvezető mentor támogatná a munkájukat.
5. Az anyag jól ismeri fel, hogy a közoktatás és a felsőoktatás együttműködése nélkül nem valósítható meg sem a gyakorlati félév, sem a tanárképzés egészének átalakítása. Félő, hogy önmagában a gyakorlati félév kérdése még nem hozza egymáshoz közelebb az oktatás két területét. Pedig itt valóban érdekegyeztetésre van szükség, ami a nívós szakmai munka elengedhetetlen alapja, de ez régóta szükséges lenne, mégis nehezen haladnak előre a dolgok. Ennek az irányba állítása, a közös érdekek felmutatása és érvényesítése egy átfogó pedagógus szakpolitikától lenne várható.
6. Úgy tűnik, hogy igen gyorsan erodálódott a Bologna-folyamat, és ennek konzekvenciáit Európa-szerte igyekeznek levonni. Éppen ezért érdemes felerősíteni a *Javaslat* azon megállapítását, hogy a legmarkánsabb változás a tanárképzésben

következett be, amelynek egyik kulcsfontosságú eleme a gyakorlati félév, tehát nem lenne szerencsés, ha a Bologna-folyamat esetleges bukása maga alá temetné a tanárképzés új, értékes elemeit.

7. Aggodalomra ad okot, hogy a gyakorlati félév működését befolyásoló elemek (pl. a sztenderdek) csak később, a TÁMOP keretében kerülnek kidolgozásra.
8. A gyakorlati félév működtetésének legkritikusabb pontja a finanszírozás. A bemutatott számítások ahhoz jók, hogy érzékeltessék, hogy pillanatnyilag is van forrása a gyakorlati félévnek, de ez nem elegendő. A tanárképzés megújítása a minőségi változtatások igényével fogalmazódott meg, és ahhoz, hogy valóban minőségi legyen, anyagilag is meg kell támogatni.
9. A *Javaslat* is utal a pedagógusi életpálya kérdésére. Úgy gondolom, hogy ezen a ponton is azt kell hangsúlyozni, hogy átfogó pedagógus szakpolitika keretében kell végiggondolni a pedagógus-életút egészét és több juttatást tervezni hozzá.
10. Felerősíteni kívánom azt, amit az anyag is hangsúlyoz, hogy a gyakorlatvezető mentorok képzése sürgősen megoldandó. De nem csak a szakmai felkészítés fontos feladat, hanem a mentorhoz tartozó feladatkörnek a közoktatás területén is elismertséget biztosítani. Ez a pozíció a pedagógus-életút felől és a közoktatási intézmény szakmai munkája felől ugyanúgy értelmezendő, miként a felsőoktatás oldaláról. A gyakorlatvezető mentor anyagi és szakmai elismerését és státuszát világossá kell tenni, miként a vele szemben támasztott elvárásokat.
11. A fentiekhez képest apróságnak tűnhet az a kérdés, hogy az anyag miért részesíti előnyben a gyakorlóiskolákat, amikor több helyen (pl. Veszprémben) 10-12 éves tapasztalattal dolgoznak kollégák (nem gyakorló iskolában) gyakorlatvezető tanári feladatokat ellátva.

Budapest, 2009. május 15.

Dr. Horváth H. Attila  
Pannon Egyetem